

Základná škola, Severná 314/10, Ďurkov

Školský vzdelávací program pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia

ISCED 1 – primárne vzdelávanie

Rok 2024/2025

Základná škola, Severná 314/10, Ďurkov

Názov ŠVP	Vzdelávací program pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia ISCED 1– primárne vzdelávanie
Názov ŠkVP	ŠKOLSKÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM
Stupeň vzdelania	ISCED 1
Dĺžka štúdia	10 rokov
Forma štúdia	Denná
Vyučovací jazyk	Slovenský
Druh školy	Štátna
Názov školy	Základná škola, Severná 314/10, Ďurkov
Adresa	Severná 314/10, 044 19 Ďurkov
IČO	35544392
Riaditeľ školy	PaedDr. Renáta Čabaiová
Zástupca riaditeľa školy	PaedDr. Renáta Gumanová
Zriaďovateľ	Obec Ďurkov, zastúpená starostom obce
Adresa zriaďovateľa	Hlavná 274/38, Ďurkov 044 19
Kontakt zriaďovateľa	055/6965554, obecdurkov@stonline.sk
Kontakt školy	055 / 6965286, skoladurkov@gmail.com
Dátum prerokovania na pedagogickej rade	27.01.2025
Dátum prerokovania v rade školy	03.02.2025
Miesto a dátum vydania	Ďurkov 04. 02. 2025
Dátum platnosti	od 04. 02. 2025 do 31. 8. 2025

.....
PaedDr. Renáta Čabaiová
riaditeľka školy

I. VŠEOBECNÁ CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

1.1 Veľkosť školy

Základná škola, Severná 314/10, Ďurkov je plnoorganizovaná štátna škola s právnou subjektivitou, ktorá poskytuje primárne a nižšie sekundárne vzdelávanie. Budova školy bola postavená v roku 1993 s kapacitou pre 350 žiakov. V súčasnosti školu navštevuje 185 žiakov rozdelených do 13 tried, z toho 29 žiakov je rozdelených do 3 špeciálnych tried.

V roku 2015 vonkajšia budova školy prešla komplexnou rekonštrukciou. Školské budovy, ktorých časť je dvojpodlažná sú prepojené spojovacou chodbou, v prízemnom trakte sa nachádza školská kuchyňa a jedáleň.

Škola má spolu 13 tried, ŠKD, počítačovú učebňu, jazykové laboratórium, dielňu a tri kabinety (zemepisný, prírodovedný, kabinet telesnej výchovy). Vybavenie kabinetov sa pravidelne obnovuje a vymieňa za modernejšie. Všetky triedy sú vybavené interaktívnymi tabuľami s dataprojektormi. Školský klub sa využíva na besedy, premietanie filmov a na prípravu žiakov na vyučovanie na nasledujúci deň. Na škole je zavedená zmodernizovaná knižnica pre žiakov a zamestnancov školy.

Škola má k dispozícii telocvičňu a v areáli školy sa nachádza multifunkčné ihrisko.

1.2 Charakteristika žiakov špeciálnej triedy

Školu navštevujú žiaci z miestnej obce. Sú to žiaci, u ktorých bola diagnostikovaná mentálna retardácia. Títo žiaci sú vzdelávaní vo variante A pre žiakov s ľahkým stupňom mentálnej retardácie a vo variante B pre žiakov so stredným stupňom mentálnej retardácie. Väčšina žiakov je zo sociálne znevýhodneného prostredia.

1.3 Charakteristika pedagogického zboru

V špeciálnych triedach vyučujú 4 učitelia. Na výchove a vzdelávaní v špeciálnych triedach sa spolupodieľa 1 asistentka učiteľa. V škole pôsobí výchovný poradca a školský špeciálny pedagóg.

V našom pedagogickom zbore vítame pedagógov, ktorí majú:

- organizačné a riadiace schopnosti,
- kreativitu,

- záujem o sebazvdelávanie,
- vzájomný rešpekt založený na dôvere a ľudskosti.

Všetkým pedagogickým zamestnancom je umožnené aktívne sa spolupodieľať na riadení školy, čím súčasne preberajú zodpovednosť za svoje rozhodnutia.

1.4 Organizácia zarad'ovania (prerad'ovania) žiakov do špeciálnej triedy

Do špeciálnej triedy sú zarad'ovaní (prerad'ovaní) žiaci podľa zákona č. 245/2008 Z.z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon). Títo žiaci sú vzdelávaní vo variante A a B.

Podmienky prijímania žiakov do škôl pre žiakov s mentálnym postihnutím určuje § 7 ods. 1 až 4 vyhlášky č. 322/2008 Z. z. o špeciálnych školách.

1.5 Dlhodobé projekty

Škola vypracovala niekoľko projektov zameraných na využívanie IKT pri vzdelávaní, v roku 2008 bol schválený rozvojový projekt „E – vzdelávanie pre žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia 2008“ pod názvom „Nebojme sa čítania“, ktorý sa realizoval od 1.9.2008 do 31.12.2008. Z finančného príspevku na tento projekt sme vytvorili druhú počítačovú učebňu.

V školskom roku 2011/2012 sme zahájili projekt „Uľahčenie prístupu žiakov z MRK na ZŠ v Ďurkove k vzdelávaniu na škole“, ktorý bude pokračovať v školskom roku 2013/2014.

Vo februári 2017 sa škola zapojila do projektu „Škola otvorená všetkým“. Spolupodieľame sa na organizácii každoročnej prehliadky detských divadelných súborov pod názvom „Divadelný Ďurkov“.

Vo februári 2019 sa škola zapojila do projektu Zdokonalenie čitateľskej, matematickej a prírodovednej gramotnosti na ZŠ Ďurkov. Projektová činnosť bola ukončená v školskom roku 2020/2021.

V školskom roku 2019/2020 je škola napojená na projekt ŠOV, pokračujúci pod názvom „Pomáhajúce profesie v edukácii detí a žiakov“, „Pomáhajúce profesie v edukácii detí a žiakov II“, ktorý pokračuje pod názvom „Pomáhajúce profesie v edukácii detí a žiakov III“

1.6 Spolupráca s rodičmi a inými subjektmi

Škola úzko spolupracuje so Zriaďovateľom školy a s Radou školy. Rada školy bola znova konštituovaná v roku 2024. Je 11 členná a sú jej predkladané všetky potrebné dokumenty na vyjadrenie.

Rodičia (prípadne zákonní zástupcovia) sú informovaní o výsledkoch výchovy a vzdelávania svojich detí prostredníctvom žiackych knižiek, ďalej môžu využiť triedne schôdzky, ktoré sa konajú spravidla každý štvrťrok. Mimo týchto možností sa môžu rodičia, respektíve zákonní zástupcovia, informovať o výsledkoch žiaka osobnou návštevou príslušného učiteľa po predchádzajúcej dohode.

Informácie sú tiež zverejňované prostredníctvom web stránky (www.zsdurkov.edupage.org) a nástenky na 1. podlaží.

Škola spolupracuje s Centrom poradenstva a prevencie, Slovenskej jednoty 29 v Košiciach a s Centrom špeciálno-pedagogického poradenstva Bocatiova 1 v Košiciach pri vyšetrení žiakov s poruchami správania a učenia sa, s Rozvojovým tímom v Ďurkove, s ÚPSVaR Košice - okolie, obvodným policajným oddelením v Bohdanovciach a Krajským riaditeľstvom policajného zboru Košice - okolie.

1.7 Priestorové a materiálno-technické podmienky školy

Vnútorne priestory školy sú svetlé a esteticky upravené, na výzdobe sa podieľajú učitelia spoločne so žiakmi. Estetizáciu školy dotvára bohatá kvetinová výzdoba.

Vyučovanie žiakov s mentálnym postihnutím prebieha v 3 triedach, ďalej sú k dispozícii 2 počítačové učebne (PC s pripojením na internet), učebňa ŠKD, vyučujúci využívajú 3 kabinety (zemepisný, prírodovedný kabinet a kabinet pre 1. stupeň a špeciálne triedy). Počítačové učebne môžu žiaci využívať po dohode s vyučujúcim i mimo vyučovania. Žiaci aj učitelia majú možnosť požičiavať si knihy z knižnice v budove školy.

Škola je vybavená zrekonštruovanou kuchyňou s jedálňou, v ktorej sa stravuje väčšina žiakov školy.

Pre pohybové aktivity žiakov slúži telocvičňa s príslušenstvom a športové ihriská v areáli školy.

1.8 Škola ako životný priestor

Pedagógovia sa spolu so žiakmi snažia o to, aby sa všetci cítili dobre v priestoroch školy tým, že esteticky vyzdobujú priestory chodieb, tried a okolia školy, dbajú o čistotu vnútorných aj vonkajších priestorov. Vyvíjajú rôzne aktivity, zúčastňujú sa na súťažiach, čím upevňujú priateľskú atmosféru medzi učiteľmi a žiakmi navzájom.

1.9 Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní

Vedenie školy zabezpečuje vhodné a zdraviu vyhovujúce podmienky v priestoroch školy podľa platných technických a hygienických noriem. Aktívne chráni žiakov pred úrazmi, dodržiava zákaz fajčenia, pitia alkoholu a používanie iných škodlivín v škole a okolí. Pravidelne organizuje školenia zamestnancov zamerané na BOZP a PO, uskutočňuje pravidelne kontroly a odstraňuje nedostatky. Všetci žiaci sú triednymi učiteľmi na začiatku každého školského roku poučení o bezpečnosti a ochrane zdravia počas aj mimo vyučovania.

II. CHARAKTERISTIKA ŠKOLSKÉHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU

2.1 Pedagogické princípy školy

Jedným z hlavných princípov školy je, aby žiaci získali potrebné vedomosti a zručnosti, vedeli ich správne použiť, rozvíjať kľúčové spôsobilosti, komunikatívnosť, flexibilitu, tvorivosť, aby si žiaci vedeli vyhľadávať potrebné informácie a dokázali prezentovať svoju prácu na úrovni, ktorá je pre nich osobne dosiahnuteľná.

Chceme posilniť úlohu a motiváciu učiteľov, ich profesijný a odborný rast, chceme podporovať talenty, záujmy a osobnosť každého žiaka, skvalitniť prácu s rodičmi.

Škola dá šancu každému žiakovi, aby mu bolo umožnené zažiť pocit z úspechu. Bude sa snažiť zabezpečiť podmienky na vzdelávanie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami tak, aby mali rovnocenný prístup ku vzdelávaniu. Chceme dosiahnuť zvýšenie gramotnosti v oblasti IKT. Medzi priority vo výchove a vzdelávaní patrí aj výchova žiakov v duchu humanistických princípov.

2.2 Zameranie školy

- chceme pokračovať v modernizácii metód a foriem práce vo vyučovaní, kladieme dôraz na vedomosti použiteľné v ďalšom vzdelávaní a v praktickom živote na žiakom primeranej úrovni,
- vedíme žiakov k zodpovednosti za svoje jednanie,
- vedíme žiakov k zdravému životnému štýlu,
- vedíme žiakov k ochrane životného prostredia (úprava areálu a okolia školy, triedenie odpadu, zber druhotných surovín),
- poskytujeme žiakom informácie potrebné k ďalšiemu štúdiu, k orientácii na trh práce na úrovni, ktorá je pre nich osobne dosiahnuteľná,
- podporujeme žiakov v účasti na súťažiach, odmeňujeme ich za reprezentáciu školy,
- ponúkame zaujímavú mimoškolskú činnosť (záujmové krúžky, športová činnosť, kultúrne podujatia).

Stupeň vzdelania

Primárne vzdelanie získa žiak absolvovaním vzdelávacieho programu pre žiakov s mentálnym postihnutím podľa § 16 ods. 3 písm. a) zákona č. 245/2008 Z. z., dokladom o získanom stupni vzdelania je vysvedčenie s doložkou (ISCED 1).

2.3 Profil absolventa

V etape primárneho vzdelávania pre žiakov s mentálnym postihnutím sú za kľúčové považované: komunikačné spôsobilosti, matematická gramotnosť a gramotnosť v oblasti prírodných vied a technológií, spôsobilosti v oblasti digitálnej gramotnosti (informačno-komunikačné technológie), spôsobilosti učiť sa učiť sa, riešiť problémy, ďalej sú to osobné, sociálne a občianske spôsobilosti, spôsobilosť chápať kultúru v kontexte a vyjadrovať sa prostriedkami danej kultúry.

Absolvent programu primárneho vzdelávania pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia má osvojené tieto kľúčové kompetencie (spôsobilosti):

(a) sociálne komunikačné kompetencie (spôsobilosti)

- vyjadruje sa súvislo formou adekvátnou primárnemu stupňu vzdelávania a jeho narušenej komunikačnej schopnosti,
- rozumie obsahu písaného textu, dokáže ho ústne zreprodukovať,
- vie samostatne písomne komunikovať (nakoľko mu to umožňuje dosiahnutý stupeň vo vývine jemnej motoriky a aktuálna úroveň zrakovo-motorickej koordinácie),
- dokáže určitý čas sústredene počúvať, prijať a rešpektovať názory iných ľudí,
- nadväzuje spoločensky prijateľným spôsobom kontakty s druhými a udržiava s nimi harmonické vzťahy,
- správa sa v skupine a kolektíve podľa spoločenských pravidiel a noriem,
- rozumie bežne používaným prejavom neverbálnej komunikácie a dokáže na ne adekvátne reagovať podľa svojich možností,
- preberá spoluzodpovednosť za seba aj za činnosť skupiny,

(b) kompetencie – spôsobilosti v oblasti matematického a prírodovedného myslenia

- chápe základné prírodné javy v ich vzájomnej súvislosti, vie porovnávať a objavovať vzťahy medzi predmetmi a javmi,
- rozumie a používa základné pojmy z matematiky a prírodných vied,
- má vytvorené vedomie o ekológii, je zodpovedný voči prírode, chápe význam potreby ochraňovať prírodu pre budúce generácie,

(c) kompetencie (spôsobilosť) v oblasti informačných a komunikačných technológií

- prejavuje radosť zo samostatne získaných informácií,
- chápe rozdiel medzi reálnym a virtuálnym svetom,
- využíva rôzne možnosti zhromažďovania informácií z kníh, časopisov, encyklopédií, z médií a internetu,
- vie, že existujú riziká, ktoré sú spojené s využívaním internetu a IKT,

(d) kompetencia (spôsobilosť) učiť sa učiť

- prejavuje aktivitu v individuálnom i skupinovom učení,
- dokáže pracovať samostatne s učebnicami, pracovnými zošitmi a pomôckami,
- hodnotí vlastný výkon, teší sa z vlastných výsledkov, uznáva aj výkon druhých,

- uvedomuje si význam učenia pre jeho následné uplatnenie sa na trhu práce,

(e) kompetencia (spôsobilosť) riešiť problémy

- rozpozná problémové situácie v škole a vo svojom najbližšom okolí, adekvátne svojej úrovni a skúsenostiam navrhuje riešenia na ich prekonanie,
- v odôvodnených prípadoch dokáže privolať potrebnú pomoc,

(f) osobné, sociálne a občianske kompetencie (spôsobilosti)

- uvedomuje si svoje práva a zároveň rešpektuje práva druhých ľudí,
- uvedomuje si dôležitosť ochrany svojho zdravia a jeho súvislosť s vhodným a aktívnym trávením voľného času,
- uvedomuje si vlastné potreby, využíva svoje možnosti,
- uvedomuje si význam pozitívnej sociálno-emočnej klímy v triede a svojim konaním prispieva k dobrým medziľudským vzťahom,
- dokáže odhadnúť dôsledky svojich rozhodnutí a činov,
- je schopný počúvať, vysloviť svoj názor, rešpektovať názor iných ľudí,
- dokáže spolupracovať v skupine, pracovať pre kolektív,
- pozná svoje povinnosti, dokáže rešpektovať a prijímať príkazy kompetentných osôb,

(g) kompetencia (spôsobilosť) vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry

- pozná bežné pravidlá spoločenského kontaktu (etiketu),
- dokáže pomenovať základné druhy umenia,
- správa sa kultúrne, primerane okolnostiam a situáciám,
- cení si a rešpektuje kultúrno-historické dedičstvo a ľudové tradície,
- ovláda základné pravidlá, normy a zvyky súvisiace s úpravou zovňajšku človeka, rešpektuje vkus iných ľudí.

2.4 Pedagogické stratégie

Pri určovaní pedagogických stratégií podporujeme výučbu pomocou didaktickej techniky, diskusie, tímových projektov, praktickej výučby, ako aj využívanie IKT vo vyučovaní.

Dôraz je kladený na primeranosť a zodpovednosť za učenie.

Osobnostný a sociálny rozvoj budeme realizovať stimuláciou skupín žiakov so slabšími vyučovacími výsledkami.

Chceme si všímať talenty v jednotlivých oblastiach (hudobný, výtvarný) a rozvíjať ich do maximálnej možnej miery.

Zameriame sa aj na boj proti drogám a iným druhom závislostí.

2.5 Začlenenie prierezových tém

Prierezové témy sa prelínajú celým vzdelávaním. V našej škole sú integrované do jednotlivých predmetov podľa svojho obsahu a uvedené sú v učebných osnovách jednotlivých predmetov.

Prierezové témy sa svojim obsahom a výchovným zameraním premietajú do vymedzených vzdelávacích oblastí, dopĺňajú ich, prepájajú ich obsah s aktuálnym dňom v spoločnosti, s každodennou životnou skúsenosťou žiaka a konkrétnej triedy. V našej škole sú prierezové témy súčasťou obsahu vyučovacích predmetov a uvedené sú v učebných osnovách jednotlivých predmetov.

Vysvetlenie skratiek použitých pre prierezové témy:

- osobnostný a sociálny rozvoj OSR,
- výchova k manželstvu a rodičovstvu VMR,
- environmentálna výchova ENV,
- mediálna výchova, MDV,
- multikultúrna výchova MUV,
- regionálna výchova a ľudová kultúra RLK,
- dopravná výchova DOV,
- ochrana života a zdravia OZO,
- finančná gramotnosť FIG.

2.5.1 Osobnostný a sociálny rozvoj

Prierezová oblasť osobnostný a sociálny rozvoj rozvíja ľudský potenciál žiakov, poskytuje žiakovi základy pre plnohodnotný a zodpovedný život. Téma sa prelína všetkými obsahovými vzdelávacími oblasťami, pričom sa pri jej uskutočňovaní berú do úvahy aktuálne potreby žiakov. Najviac priestoru má v predmete etická výchova, slovenský jazyk a literatúra, vecné učenie, ale je dôležité

aby si učiteľ uvedomil, že na dosiahnutie cieľov tejto prierezovej tematiky je nutné vymedziť priestor aj náukových predmetoch.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- porozumel sebe a iným;
- optimálne usmerňoval vlastné správanie a prejavovanie emócií;
- uprednostňoval priateľské vzťahy v triede i mimo nej;
- osvojil si, využíval a ďalej rozvíjal zručnosti komunikácie a vzájomnej spolupráce;
- nadobudol základné prezentačné zručnosti osvojené na základe postupného spoznania svojich predpokladov a uplatňoval ich pri prezentácii seba a svojej práce;
- získal a uplatňoval základné sociálne zručnosti pre optimálne riešenie rôznych situácií;
- rešpektoval rôzne typy ľudí, ich názory a prístupy k riešeniu problémov;
- uprednostňoval základné princípy zdravého životného štýlu a nerizikového správania vo svojom živote.

2.5.2 Výchova k manželstvu a rodičovstvu

Prierezová téma je zameraná na utváranie základných vedomostí a zodpovedných postojov v oblasti partnerských vzťahov a rodičovstva v súlade s vedeckými poznatkami a etickými normami. Pri realizácii tém vychádzame zo životnej reality žiakov v konkrétnej triede, ich veku, zrelosti, vývinového štádia na predmetoch vecné učenie, biológia, geografia, svet práce.

Pedagógovia uplatňujú taktný a citlivý prístup.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby (si) žiak:

- osvojil základné poznatky o biologických, psychických a sociálnych zmenách, ktoré ovplyvňujú vývin jeho osobnosti v súčasnosti i v budúcnosti;
- získal základné predpoklady pre zodpovedné rozhodnutia v oblasti medziľudských vzťahov;
- uprednostňoval základné princípy zdravého životného štýlu a nerizikového správania vo svojom každodennom živote.

2.5.3 Environmentálna výchova

Environmentálna výchova je prierezová téma, prelína sa všetkými predmetmi, ale najmä vecným učením, vlastivedou, pracovným vyučovaním, výtvarnou výchovou, matematikou, etickou výchovou.

Cieľom je prispieť k rozvoju osobnosti žiaka tak, že v oblasti vedomostí, zručností a schopností nadobudne schopnosť vnímať vzťahy medzi človekom a jeho životným prostredím vo svojom okolí ale uvedomovať si aj dôležitosť vnímania životného prostredia a jeho ohrozenia na celom svete. Dôležité je, aby žiaci získali vedomosti ale aj zručnosti, ktorými môžu pomáhať životnému prostrediu jednoduchými činnosťami, ktoré sú im primetané a vhodné pre nich - chrániť rastliny, zvieratá, mať kladný vzťah k domácim zvieratám ale aj k zvieratám v prírode.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby (si) žiak:

- osvojil základné pravidlá a zručnosti pre správanie sa v prírode s ohľadom na organizmy a ich životné prostredie;
- rozpoznal hlavné zmeny vo svojom okolí na základe pozorovania prírody;
- rozpoznal hlavné charakteristiky rôznych druhov životného prostredia;
- poznal a vyberal konkrétne možnosti smerujúce k ochrane a zlepšeniu svojho životného prostredia;
- podieľal sa aktívne na zveľaďovaní životného prostredia školy a jej okolia;
- správal sa šetrne k prírodným zdrojom, uskomnil sa v spotrebe, ktorá zaťažuje životné prostredie.

2.5.4 Mediálna výchova

Nie každý žiak dokáže ich obsah selektovať, preto sa čoraz viac do popredia dostáva potreba rozvíjať u žiakov mediálnu kompetenciu, ktorý by umožnila žiakom osvojiť si stratégie kompetentného zaobchádzania s rôznymi druhmi médií, kriticky a selektívne využívať médiá a ich produkty, čo znamená, že učiteľ by mal viesť žiakov k tomu, aby lepšie poznali a chápali pravidlá fungovania „mediálneho sveta“, primerane veku sa v ňom orientovali na predmetoch matematika, informatická výchova, etická výchova.

2.5.5 Multikultúrna výchova

Multikultúrna výchova je zaradená do obsahu vzdelávania vzhľadom na to, že v súvislosti s globalizáciou sveta a migráciou sa v škole stretávajú žiaci rôznych kultúr. Je predpoklad, že sa čoraz viac aj v živote dostanú do kontaktu s príslušníkmi iných kultúr a bude potrebné aby boli pripravení na rozdielnosť kultúr. Preto cieľom je výchovné pôsobenie zamerané na rozvoj chápania iných kultúr, na rozvoj akceptácie iných kultúr ako aj na rozvoj medziľudskej tolerancie, spoznávanie iných kultúr a emocionálne pochopenie inej kultúry v mene mierovej spolupráce príslušníkov rôznych kultúr, dosiahnuť chápanie rôznych kultúr ako prirodzene rovnocenných, berúc zároveň do úvahy ich historické a sociálne súvislosti a ich rôzne spôsoby sebaujadravovania. Uplatňujeme ju v predmetoch slovenský jazyk a literatúra, vlastiveda, dejepis, geografia, etická výchova, hudobná výchova, výtvarná výchova, telesná výchova.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby (si) žiak:

- uvedomil význam a vplyv médií vo svojom živote a v spoločnosti;
- pochopil a rozlíšil pozitíva a negatíva využívania, vplyvu médií a ich produktov;
- osvojil zodpovedný prístup pri využívaní médií na komunikáciu a vytváranie
- vlastných mediálnych produktov;
- nadobudol základy zručností potrebných na využívanie médií.

2.5.6 Regionálna výchova a ľudová kultúra

Prierezová téma Regionálna výchova a ľudová kultúra úzko súvisí s prierezovou témou Multikultúrna výchova, ale vo svojom obsahu sa ešte hlbšie zaoberá živým a hodnotným hmotným a nehmotným kultúrnym dedičstvom Slovenska. Poznanie svojho regiónu, jeho kultúrneho a prírodného bohatstva prispieva k formovaniu kultúrnej identity a postupnému rozvíjaniu historického vedomia žiakov. Regionálna výchova a ľudová kultúra má potenciál byť súčasťou obsahu všetkých povinných predmetov, najmä vecného učenia, vlastivedy, geografie, dejepisu, slovenského jazyka a literatúry, výtvarnej výchovy, hudobnej výchovy a etickej výchovy.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- rozširoval a rozvíjal svoje znalosti o historických, kultúrnych a prírodných hodnotách svojho regiónu;
- vytváral si pozitívny vzťah k svojmu bydlisku, obci, regiónu a krajine;
- rozvíjal svoju národnú a kultúrnu identitu.

2.5.7 Dopravná výchova – výchova k bezpečnosti v cestnej premávke

Zámerom Dopravnej výchovy – výchovy k bezpečnosti v cestnej premávke je pripraviť žiakov na bezpečný pohyb v cestnej premávke – ako chodcov alebo cyklistov. Výučba sa uskutočňuje najmä v rámci predmetov vecné učenie, vlastiveda, telesná výchova, pracovné vyučovanie, dejepis, fyzika, chémia, v objekte školy, alebo v bezpečných priestoroch v okolí školy.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- pochopil funkcie dopravy ako riadeného systému vymedzeného všeobecne záväznými právnymi predpismi na veku primeranej úrovni;
- osvojil si zásady, nadobudol spôsobilosti a praktické zručnosti bezpečného pohybu v cestnej premávke (chôdza, jazda na bicykli...);
- pochopil význam technického stavu a údržby vozidiel pre bezpečnú jazdu v cestnej premávke a prakticky zvládol základné úlohy údržby bicykla;
- uvedomil si význam technických podmienok dopravy a zariadení ovplyvňujúcich bezpečnosť cestnej premávky.

2.5.8 Ochrana života a zdravia

Zámerom prierezovej témy Ochrana života a zdravia je viesť žiakov k ochrane svojho zdravia a života, tiež zdravia a života iných ľudí prostredníctvom teoretických a praktických poznatkov, zručností v sebaochrane, poskytovania pomoci iným v prípade ohrozenia zdravia a života. Na veku primeranej úrovni integruje postoje, vedomosti a zručnosti žiakov zamerané na zdravý životný štýl a ochranu života a zdravia v mimoriadnych a nepredvídateľných situáciách.

Na našej škole sa realizuje prostredníctvom vyučovacích predmetov telesná výchova, vecné učenie, vlastiveda, výtvarná výchova, biológia, chémia, etická výchova, svet práce, dejepis, ako aj samostatných organizačných foriem vyučovania – didaktických hier. Didaktické hry sa uskutočňujú v každom ročníku 1. stupňa raz ročne v trvaní 4 hodín a slúžia na praktické osvojenie si učiva.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- rozpoznať nebezpečné situácie ohrozujúce život a zdravie;
- osvojil si praktické zručnosti v sebaochrane;
- pochopil dôležitosť poskytnutia pomoci iným v prípade ohrozenia zdravia a života;
- vedel vhodne zareagovať v prípade potreby poskytnutia prvej pomoci;
- osvojil si základné činnosti súvisiace s pohybom a pobytom v prírode;

rozvíjal svoju telesnú zdatnosť a pohybovú výkonnosť v prírodných podmienkach.

2.5.9. Finančná gramotnosť

Finančná gramotnosť je schopnosť využívať poznatky, zručnosti a skúsenosti na efektívne riadenie vlastných finančných zdrojov s cieľom zaistiť celoživotné finančné zabezpečenie seba a svojej domácnosti. Využitie finančnej gramotnosti uplatňujeme predovšetkým v predmetoch etická výchova, svet práce, matematika, občianska náuka, dejepis, pracovné vyučovanie, informatická výchova.

Učebnú metódu zvolí vyučujúci v závislosti od preberaného učiva. Pri niektorých témach je vhodnejší tradičný frontálny výklad spojený so záverečným zopakovaním, pri iných aktivizujúce metódy. Didaktické hry predstavujú ďalšiu možnosť, ako v praxi realizovať alebo spestriť finančné vzdelávanie.

Medzi didaktické hry môžeme zaradiť aj klasické skupinové hry alebo strategické hry, ktoré sú spracované ako doskové hry, prípadne počítačové aplikácie. Môžu plniť funkciu motivačnú i upevňovaciu. Prostredníctvom didaktických hier je možné so žiakmi riešiť aj zložité učebné problémy. Zbierať skúsenosti s hrami didaktických hier. Čerpať námety z odborných publikácií. Získať osobnú skúsenosť s hrami týchto hier. Vyskúšať didaktické hry na vyučovaní. Vyskúšať hru napr. Platí, platí,..., Pravda a lož, Deľba práce, Hra na poisťovňu, Staroveké a stredoveké trhovisko, Hospodárenie v rodine, Trh s jablkami. Využívať rôzne dostupné aplikácie s finančnou tematikou.

III. VNÚTORNÝ SYSTÉM KONTROLY A HODNOTENIA

Vnútorný systém hodnotenia kvality zameriavame na tri oblasti:

1. primerané hodnotenie mentálne postihnutých žiakov,

2. hodnotenie pedagogických zamestnancov,
3. hodnotenie školy.

3.1 Hodnotenie vzdelávacích výsledkov práce žiakov

Cieľom hodnotenia vzdelávacích výsledkov žiakov s mentálnym postihnutím v škole je podľa Metodického pokynu č. 19/2015 poskytnúť žiakovi a jeho rodičom spätnú väzbu o tom, ako zvládol dané učivo, v čom má nedostatky a rezervy, ale aj vyzdvihnúť jeho schopnosti a úspechy. Súčasťou hodnotenia je aj povzbudenie do ďalšej práce, návod, ako postupovať pri odstraňovaní nedostatkov. Hodnotenie poukazuje aj na prepojenie vedomostí so zručnosťami a spôsobilosťami.

Pri hodnotení a klasifikácii výsledkov u žiakov s mentálnym postihnutím budeme vychádzať z metodických pokynov č.19/2015 - na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím a zásad hodnotenia žiakov so zdravotným znevýhodnením, a v súlade s § 55 zákona č 245/2008 Z. z o výchove a vzdelávaní (školský zákon)..

Hodnotenie a klasifikáciu budeme realizovať priebežne a súhrne.

Pri priebežnom hodnotení budeme uplatňovať hodnotenie čiastkových výsledkov a prejavov žiaka na vyučovacích hodinách, bude mať hlavne motivačný charakter, učiteľ bude zohľadňovať vekové a individuálne osobitosti žiaka a prihliada na jeho momentálnu psychickú a fyzickú disponovanosť.

Súhrne hodnotenie žiaka v jednotlivých vyučovacích predmetoch sa bude uskutočňovať na konci prvého a druhého polroka v školskom roku a má čo najobjektívnejšie zhodnotiť úroveň a kvalitu jeho vedomostí, zručností a návykov v danom predmete.

Priebežné a súhrnné hodnotenie prospechu žiaka sa vo všetkých vyučovacích predmetoch, vrátane výchov klasifikuje týmito stupňami: 1 – výborný, 2 – chváľitebný, 3 – dobrý, 4 – dostatočný, 5 - nedostatočný.

O spôsobe hodnotenia jednotlivých vyučovacích predmetov rozhodne riaditeľka školy po prerokovaní v pedagogickej rade.

Pri celkovom hodnotení sa pri určovaní stupňa prospechu hodnotí kvalita vedomostí a zručností, ktorú žiak dosiahol na konci hodnotiaceho obdobia, pričom sa prihliada na systematickosť práce počas celého obdobia.

Informácie zákonným zástupcom o hodnotení žiaka podáva triedny učiteľ a vyučujúci jednotlivých predmetov priebežne prostredníctvom žiackej knižky, na triednych schôdzach a konzultáciách.

Správanie žiaka sa klasifikuje týmito stupňami: 1- veľmi dobré, 2 - uspokojivé, 3 - menej uspokojivé, 4 – neuspokojivé.

Pri hodnotení správania žiaka so zdravotným znevýhodnením podľa § 55 ods. 15 zákona budeme zohľadňovať aj jeho špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby a jeho správanie hodnotiť v spolupráci so zariadením poradenstva a prevencie.

Celkové hodnotenie žiaka prerokúva pedagogická rada.

3.2 Vnútný systém kontroly a hodnotenia

Hodnotenie pedagogických zamestnancov je spracované podľa §70 Zákona č. 138/2019 Z. z. o pedagogických zamestnancoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov a podľa pracovného poriadku.

Hodnotenie zamestnancov bude prebiehať na základe:

- pozorovania (hospitácie),
- rozhovoru,
- sledovania pokroku žiakov s mentálnym postihnutím vo výsledkoch pod vedením učiteľa,
- hodnotenia výsledkov pedagogických zamestnancov v oblasti ďalšieho vzdelávania, tvorby učebných pomôcok, mimoškolskej činnosti a podobne,
- vzájomného hodnotenia učiteľov,
- hodnotenia učiteľov žiakmi.

3.3 Hodnotenie školy

Cieľom hodnotenia je, aby žiaci s mentálnym postihnutím a ich rodičia získali dostatočné a hodnoverné informácie o tom, ako zvládajú požiadavky na ne kladené, ako aj informovanie verejnosti o tom ako škola dosahuje ciele, ktoré sú na žiakov s mentálnym postihnutím kladené v ŠKVP.

Pravidelne monitorujeme:

- podmienky na vzdelanie,
- prostredie – klíma školy,
- priebeh vzdelávania, metódy a formy vyučovania,

- úroveň podpory žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami,
- výsledky vzdelávania,
- riadenie školy.

Kritériom pre nás je:

- spokojnosť žiakov, učiteľov, rodičov,
- kvalita výsledkov.

IV. ŠKOLSKÝ UČEBNÝ PLÁN PRE ŽIAKOV SO STREDNÝM STUPŇOM MENTÁLNEHO POSTIHNUTIA

Vzdelávacia oblasť	Predmet/ročník	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	Spolu
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk a literatúra	2	2	3	3	3	3	3	3	3	3	28
	Rozvíjanie komunikačnej schopnosti	3	3	3	3	3	3	2	2	2	2	26
	Rozvíjanie grafomotorických zručností	1	1 +1	1 +1	1 +1	1 +1	1 +1					11
Príroda a spoločnosť	Vecné učenie	2	2	2	2	2	2	3	3	3	3	24
Človek a hodnoty	Etická výchova/ Náboženská výchova					1	1	1	1	1	1	6
Matematika a práca s informáciami	Matematika	2 +3	3 +2	3 +2	3 +2	3 +2	3 +2	3 +2	3 +2	3 +2	3 +2	50
	Informatika							1	1	1	1	4
Človek a svet práce	Pracovné vyučovanie	4	4	4	4	4	4	5 +1	5 +1	5 +1	5 +1	48

Umenie a kultúra	Výtvarná výchova	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
		+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	20
	Hudobná vých.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	10
Zdravie a pohyb	Telesná výchova	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	20
Spolu: povinná časť + voliteľné hodiny		22	23	24	24	25	25	26	26	26	26	26	247

4.1 Ciele výchovy a vzdelávania

Cieľom výchovy a vzdelávania v špeciálnych triedach ZŠ je rozvíjanie individuálnych schopností a predpokladov mentálne postihnutých žiakov tak,

- aby si osvojili vedomosti, zručnosti a návyky, potrebné pre ich ďalšiu profesionálnu prípravu,
- aby si vedeli vytvoriť správne postoje a dobrý vzťah k ostatným ľuďom, k sebe samému a k životnému prostrediu,
- aby boli pripravení na praktický život tak, aby sa mohli prirodzene integrovať do spoločnosti a stali sa jej prirodzenou súčasťou.

Vyučovanie v špeciálnych triedach našej školy je zamerané na maximálny možný rozvoj mentálne postihnutých žiakov po stránke psychickej, fyzickej, na kompenzáciu ich nedostatkov s cieľom optimálne ich pripraviť na praktický život. Tiež sa venujeme starostlivosti o rozvoj mentálne postihnutých po stránke rozumovej, zmyslovej, emocionálnej, vôľovej, utvára sa charakter žiakov.

V. CHARAKTERISTIKA, ŠPECIFIKÁ A Dĺžka VÝCHOVY A VZDELÁVANIA

Špecifiká výchovy a vzdelávania

- Dieťa so stredným stupňom mentálneho postihnutia sa môže vzdelávať v prípravnom ročníku, po absolvovaní ktorého môže žiak pokračovať v primárnom vzdelávaní na takom type školy, pre ktorý má predpoklady.

- V prípade ťažkostí pri osvojovaní si predpísaného učiva sa môže žiakovi vypracovať individuálny vzdelávací program z jedného alebo viacerých predmetov, podľa ktorého sa bude vzdelávať a postupovať do vyššieho ročníka.

Dĺžka výchovy a vzdelávania

Žiaci špeciálnych tried našej základnej školy, ktorí sa vzdelávajú vo variante B absolvujú desať ročníkov.

VI. VZDELÁVACIE ŠTANDARDY

Vzdelávacie štandardy základná škola so špeciálnymi triedami pre žiakov s mentálnym postihnutím variant A a B nemá.

VII. VYUČOVACÍ JAZYK

Na našej škole je vyučovacím jazykom štátny jazyk Slovenskej republiky.

VIII. SPÔSOB, PODMIENKY UKONČENIA VÝCHOVY A VZDELÁVANIA A VYDÁVANIE DOKLADU O ZÍSKANOM VZDELANÍ

Na vysvedčenie posledného ročníka sa uvedie stupeň dosiahnutého vzdelania nasledovne: „Žiak (žiačka) získal (získala) primárny stupeň vzdelania.“ Ak žiak ukončil povinnú školskú dochádzku, uvedú sa aj údaje o ukončení povinnej školskej dochádzky a to nasledovne: „Žiak (žiačka) ukončil (ukončila) povinnú školskú dochádzku v X. ročníku.“

IX. POVINNÉ PERSONÁLNE ZABEZPEČENIE

Pedagogickí zamestnanci

- spĺňajú kvalifikačné požiadavky stanovené všeobecne záväznými právnymi predpismi,
- preukazujú odborné a osobnostné spôsobilosti, ktoré využívajú pri pedagogickej komunikácii, motivácii žiakov, ich diagnostikovaní, hodnotení, pozitívnom riadení triedy,
- riadia svoje sebarozvíjanie a celoživotné vzdelávanie v odbornej oblasti a osobnostnom raste.

Asistent učiteľa

- v špeciálnych triedach je zaradený jeden asistent učiteľa pre výchovu a vzdelávanie.

X. POVINNÉ MATERIÁLNO-TECHNICKÉ A PRIESTOROVÉ ZABEZPEČENIE

Dôležitou podmienkou pre uskutočňovanie školského vzdelávacieho programu je primerané materiálno-technické a priestorové vybavenie školy

- učebne (triedy) vybavené pomôckami, technikou, materiálmi potrebnými k výučbe jednotlivých predmetov,
- učebňa pre informatickú výchovu vybavená počítačmi s príslušným programovým vybavením a prídavnými zariadeniami,
- priestory pre telovýchovné aktivity s bezpečným povrchom, náradím a náčiním,
- priestory pre prípravné práce učiteľa, priestory pre uloženie pomôcok,
- knižnica pre žiakov a učiteľov,
- priestory pre záujmovú činnosť po vyučovaní,
- priestory pre hromadné stretávanie sa žiakov celej školy alebo tried, učiteľov a rodičov,
- priestory pre spoločné stravovanie rešpektujúce hygienické normy,
- priestory pre vedenie školy a potrebných nepedagogických pracovníkov,
- miestnosť pre uskladnenie učebníc, archív,
- priestory pre odkladanie odevov a obuvi (šatne),
- spoločné priestory pre hygienu, vrátane WC,
- ďalšie pomocné priestory pre zaistenie chodu školy.

XI. PODMIENKY NA ZAISTENIE BEZPEČNOSTI A OCHRANY ZDRAVIA PRI VÝCHOVE A VZDELÁVANÍ

Vhodná štruktúra práce a odpočinku žiakov a učiteľov počas dňa, vhodný režim vyučovania s ohľadom na vek žiakov.

- v prípravnom až štvrtom ročníku sa vyučuje v jednom slede najviac päť vyučovacích hodín,

- v piatom až deviatom ročníku najviac šesť vyučovacích hodín,
- vyučovací hodina trvá 45 minút, poslednú vyučovaciu hodinu možno skrátiť na 40 minút,
- s prihliadnutím na osobitosti žiakov môže škola uplatňovať aj iné spôsoby organizácie vyučovania, a to členením vyučovacej hodiny do kratších časových úsekov, zaraďovaním a organizovaním prestávok, blokovým vyučovaním a inými organizačnými formami.

Rozsah vyučovania telesnej a športovej výchovy bol upravený dodatkami k štátnym vzdelávacím programom pre základnú školu (2024) a spracovaný v konsolidovanom znení- <https://www.minedu.sk/data/att/b16/30561.2d69c0.pdf>

V rámci neho boli zverejnené „Odporúčania pre školy k realizácii tretej hodiny vyučovacieho predmetu telesná a športová výchova.“

Podľa RUP škola v špeciálnych triedach nahradí túto hodinu v každom ročníku aktívnym pohybom žiakov. Realizácia pohybových a športových aktivít bude prebiehať formou vyučovacích blokov a športových aktivít realizovaných počas školského roka.

Realizácia športových a pohybových aktivít ako náhrada za jednu hodinu telesnej a športovej výchovy z voliteľných hodín počas šk. roka 2024/2025 pre špeciálne triedy:

1. Športový deň – 5 hodín
2. Turistická vychádzka do okolia školy – 5 hodín
3. Európsky týždeň športu – 5 hodín
4. Zober loptu nie drogu (súťaže v rôznych disciplínach) – 5 hodín
5. Beh školy – 5 hodín
6. Školská športová olympiáda – 5 hodín
7. Cvičenie v prírode - 3 hodiny

K pohybovým aktivitám realizovanými v priebehu školského roka, na ktorých sa žiaci zúčastňujú patria aj:

- vlastivedná vychádzka (časová dotácia min. 1 x 45 minút),
- didaktické hry (časová dotácia 1- krát 45 minút),
- aktívne prestávky – počas veľkej prestávky sa žiaci pohybujú voľne po chodbách, v prípade priaznivého počasia trávajú prestávky aktívnym pohybom na školskom dvore.

Celkový vyučovací čas bude zodpovedať tridsiatim trom 45-minútovým vyučovacím hodinám.

Pri zaistovaní bezpečnosti a ochrany zdravia žiakov vo výchove a vzdelávaní v škole i mimo školy postupujeme podľa § 2 ods. 24 vyhlášky č. 322/2008 Z. z.

- pri školskom výlete je počet žiakov v skupine rovnaký alebo nižší ako počet žiakov v triede, ak je počet žiakov v skupine pri školskom výlete vyšší ako počet žiakov v triede, riaditeľ školy zabezpečí účasť ďalšej poučenej plnoletej osoby.

Zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia žiakov a pedagogických pracovníkov pri vzdelávaní

- zdravé prostredie tried,
- priestor pre ošetrovanie úrazu a ku krátkodobému pobytu zraneného (chorého) žiaka,
- výrazné označenie všetkých označených predmetov a priestorov, pravidelná kontrola z hľadiska bezpečnosti,
- lekárnička vybavená podľa predpisov na dostupnom mieste, kontakty na RZP, linku dôvery, políciu, požiarnikov,
- zabezpečený vhodný pitný a stravovací režim,
- dodržiavanie zákazu fajčenia, pitia alkoholu a používania iných omamných látok v škole a jej okolí a na všetkých akciách mimo priestoru školy organizovaných školou.